

MICHAŁ OWCZAREK
(UNIWERSYTET ŁÓDZKI)

WSTĘP

Hasło *Gospodarka głupcze! (It's the economy, stupid!)* stanowiło podstawę zwycięskiej kampanii prezydenckiej Billa Clintona w 1992 roku. Dzięki niemu łatwo zauważyć niepodważalną synergię, zachodzącą między gospodarką a polityką. Podobnie jest w przypadku historii, gdzie oprócz zagadnień politycznych czy wojskowych mówimy często o dyscyplinie nauki z wyborczego hasła prezydenta Clintona w ujęciu z przeszłości. Dokładając do tego kulturę, sztukę czy życie codzienne, ukazuje się pełniejszy obraz działalności człowieka na przestrzeni dziejów. Stąd warto mieć na uwadze, iż w tak fascynującej nauce, jaką jest historia, należy zauważać również dyskurs zogniskowany wokół innych niż *stricte* polityczne oraz wojenne zagadnienia.

Podążając za tą myślą, oddajemy w Państwa ręce tom studiów poświęcony szeroko pojętej historii gospodarczej, kulturalnej i społecznej, a także naukom pomocniczym historii, będącym integralną częścią dyscypliny, której podwaliny dali Herodot i Tukidydes. Czytelnik znajdzie tutaj 16 tekstów młodych polskich historyków. Już pierwszy rozdział jest bardzo frapujący, gdyż jego autor – Łukasz Makowski porusza zagadnienie rzadko obecne na kartach publikacji historycznych, a dotyczące historii zwierząt. W następnym Katarzyna Mazurek podjęła dyskurs na temat ewolucji legendy herbu Topór. Kolejne dwa rozdziały zostały poświęcone historii ludzi, których życie zamieniono w niewolnicze, także zsyłając ich daleko od domów. Problemem niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych, widzianego oczami Juliana Ursyna Niemcewicza, zajęła się Monika Kaniecka. Natomiast Wojciech Cedro opisał drogę na zesłanie polskich kobiet z dziećmi po klęsce powstania styczniowego. Zupełnie odmienny jest tekst autorstwa Katarzyny Mysona Byrskiej, w którym autorka zajęła się powtarzającymi się motywami inskrypcji fasadowych na budynkach z terytorium Galicji. Problematykę związaną z historią

duchowieństwa podjęli Tomasz Korban oraz Paweł Magiera. Pierwszy z autorów opisał na przykładzie parafii pw. Wszystkich Świętych w Brzezinach kler niższy epoki potrydenckiej z perspektywy protokołów z wizytacji biskupich, natomiast drugi zagadnienie z okresu II RP dotyczące rozważań w Sejmie na temat biernego prawa wyborczego dla księży. Paweł Marek Mrowiński swój rozdział poświęcił jednemu z największych widowisk społeczno-politycznych II RP, czyli sprowadzeniu szczątków Juliusza Słowackiego. Bardzo interesującym, zupełnie pomijanym zagadnieniem zajął się Piotr Budzyński, który opisał międzyuczelnianą współpracę studenckich kół naukowych historyków w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Następne cztery teksty traktują o dziejach Polski w okresie rządów popularnie nazywanych komunistycznymi. Walką dotyczącą przywracania pamięci o IV Zarządzie Głównym WiN po 1950 roku zajęła się Anna Wolanin. Aleksandra Czyż opisała postawy przedstawicieli polskiego środowiska literackiego wobec sprawy listu 34. Ewa Marinek oraz Piotr Matura swoje prace oparły głównie na analizie Polskiej Kroniki Filmowej, z tym że pierwsza z nich dotyczy obrazu młodzieży w Polsce w 1956 r., zaś druga budowy wizerunku I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka. Natomiast Mateusz Kubicki postanowił przeanalizować i opisać polskie, państwowe rybołówstwo kutrowe na Morzu Bałtyckim w latach 1971–2001. Ostatnie dwa rozdziały wpisują się w nurt nauk pomocniczych historii. Agata Śródkowska dokonała analizy projektu cerkwi prawosławnej pw. św. Aleksandra Newskiego w Łodzi, zaś Paulina Mikołajczyk podjęła rozważania na temat możliwości protokołów muzealnych w zakresie kolekcjonerstwa.

* * *

Niniejsza publikacja stanowi pokłosie XXVI Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Studentów¹, który odbył się w Łodzi w dniach 17–21 kwietnia 2018 r. Korzystając z okazji, chciałbym jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesu tego wydarzenia, czyniąc Zjazd jednym z najlepszych w historii: przewodniczącym oraz członkom Komitetu Organizacyjnego i Studenckiego Koła Naukowego Historyków UŁ, Władzom Rektorskim i Dziekańskim, partnerom, patronom i sponsorom², Dyrekcji i kadrze

¹ Ukazał się również pierwszy tom zawierający prace uczestników Zjazdu: *Studia z historii politycznej i wojskowej*, red. P. Budzyński, M. Dawczyk, K. Gryglewski, M. Owczarek, M. Ziółkowski, Łódź 2019.

² Pełna lista tych instytucji znajduje się w „Kurier Instytutu Historii” (*Biuletyn Zjazdowy XXVI OZHS*) 2018, nr 4 (109), s. 103–105, http://sknh.uni.lodz.pl/kih/Biuletyn_zjazdowy.pdf, dostęp: 25.06.2019.

naukowej Instytutu Historii UŁ, zaproszonym gościom, studentom Politechniki Łódzkiej działającym w SKN designer oraz *last but not least* wszystkim przybyłym gościom.

Niniejsza książka jest dwudziestą pierwszą publikacją w ramach serii wydawniczej „Vade Nobiscum”³ zainicjowanej na fali sukcesu XV OZHS, który odbył się w Łodzi w 2007 r. Wiele zmieniło się przez ten czas w polskim życiu akademickim, jednak pęd studentów do prowadzenia własnych badań i dzielenia się ich wynikami pozostał niezmienny. Choć ich rezultaty są zróżnicowane, to zarówno dwadzieścia tomów niniejszej serii, jak i ponad trzysta referatów wygłoszonych w trakcie XXVI OZHS pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość polskiej historiografii. Ważne także, aby pamiętać, iż historia jest na tyle pojemną i różnorodną dziedziną nauki, że mieści w sobie wiele interesujących sektorów. Dlatego też historia jest trochę tak jak muzyka. Każdy może znaleźć tutaj odpowiedni gatunek dla siebie, począwszy od dzieł Chopina czy Mozarta poprzez utwory Rolling Stonesów lub Doorsów, na Bonusie BGC kończąc. Z tą myślą zostawiam Czytelników tomu, życząc przyjemnej lektury oraz wielu ciekawych inspiracji do własnych badań i analiz.

³ Wszystkie tomy dostępne są na stronie internetowej SKNH UŁ: <http://sknh.uni.lodz.pl/podstrony/vade.html>, dostęp: 20.06.2019.